

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 28P/76/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217207310
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Gašparová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2017:1217207310.2

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloletú X. Y., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/a, Bratislava, dieťa matky Z.. J. Y., trvale bytom F.Á. XX, U. a otca Z.. J. Y., trvale bytom F. XX, U., o žalobe na obnovu konania, takto

rozhodol:

Súd žalobu otca na obnovu konania, vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28P/145/2009, odmieta.

odôvodnenie:

1. Žalobou na obnovu konania, doručenou tunajšiemu súdu dňa 03.04.2017, sa otec maloletej domáhal zmeny alebo zrušenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/228/2016-1190 zo dňa 21.06.2016 a rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/145/2009-944 zo dňa 27.09.2012. Otec žiadal, aby súd povolil obnovu konania a odložil vykonateľnosť týchto rozhodnutí.

2. Dôvodom na obnovu konania je podľa otca rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 3T/70/2016 - 536 zo dňa 04.10.2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 5 Tdo 92/2015, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci obvineného, vedenej na Okresnom súde Bratislava II č. k. 5T 101/2010 rozhodol tak, že uznesením Krajského súdu Bratislava z 30.1.2014 sp. zn. 2 To 127/2013 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon a zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 18.7.2013 sp. zn. 5T 101/2010, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 3T/70/2016 - 536 zo dňa 04.10.2016 súd rozhodol, že skutky, ktoré sú obžalovanému kladené za vinu nie sú trestným činom a Z.. J. Y. oslobodil. Rozhodnutie súd doručil dňa 05.01.2017 a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 04.10.2016, preto žaloba na obnovu konania je podaná včas v lehote troch mesiacov.

3. Otec v podanej žalobe uviedol, že súčasťou jeho rodičovských práv a povinností voči maloletej dcére sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o jej výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin, jej zastupovanie a správa jej majetku (čl. 3, čl. 4 a § 28 zákona o rodine č. 36/2005 Z. z.). Kolíznym opatrovníkom maloletej, Okresná prokuratúra, Okresný súd Bratislava II a Krajský súd Bratislava podľa otca dezinterpretujú zákon o rodine, ktorý zakotvil

jednoznačne rovnocenné postavenie oboch rodičov a to bez ohľadu na existenciu rozhodnutia o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti len jedného z nich. Právoplatnosťou rozhodnutia o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nedochádza k obmedzeniu ani pozbaveniu výkonu rodičovských práv a povinností druhého rodiča, ktorý je naďalej oprávnený a povinný dieťa vychovávať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Tieto orgány tak zbytočne zaťažujú dieťa do svojich nekonečných súdnych sporov. Spoločným znakom konaní vo veciach maloletých a ich rodičov je, že v týchto konaniach ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa musí byť posudzovaný s ohľadom na právo dieťaťa na rodinný život v zmysle čl. 8

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v nadväznosti na právo na starostlivosť oboch rodičov zakotvené v článku 7 a 9 Dohovoru o právach dieťaťa a čiastkové práva dieťaťa garantované v článku 12 Dohovoru o právach dieťaťa. Výsledkom tohto konania by teda nemalo byť vyriešenie sporu medzi účastníkmi konania, ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa. Doterajší postup odvolacieho aj prvostupňového súdu možno považovať za arbitrárny. V trestnoprávnej veci môže byť rozhodnuté o zákaze styku rodiča s dieťaťom podľa trestného zákona, v občianskoprávnej veci zasa môže byť rozhodnuté o zákaze styku dieťaťa s rodičom podľa zákona o rodine (opatrovníckej veci a veci starostlivosti o maloletých). Dňa 1.1.2016 vstúpila do platnosti novela zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá zmenila aj znenie § 25 ods. 3 tohto zákona. V dôvodovej správe k tejto zmene je uvedené: "Návrh na zmenu ustanovenia má zvýrazniť už dnes existujúci princíp, že obmedzenie alebo zákaz styku dieťaťa s rodičom je výnimočným zásahom do výkonu rodičovského práva (ultima ratio). Taktiež sa návrhom zvýrazňuje už dnes platný princíp subsidiarity medzi obmedzením styku a zákazom styku. Na základe tohto princípu má súd v konkrétnej situácii posudzovania záujmu dieťaťa a zásahu do rodičovského práva spravidla skúmať či záujem dieťaťa nemožno lepšie dosiahnuť obmedzením styku dieťaťa s rodičom. Ak to však nie je možné, až v tomto prípade súd zvolí ochranu záujmu dieťaťa vo forme zákazu styku." Podľa otca je však v súčasnej praxi takmer výlučne používaný zákaz styku a často aj v prípadoch, kedy by bolo obmedzenie styku vhodnejšie. Pre rodiča, ktorý je schopný sa o dieťa starať, a má záujem o styk, môže byť pravidelný kontakt s dieťaťom prospešný. Aj pre dieťa je lepšie cítiť bezpodmienečnú rodičovskú lásku, hoci v rámci dozorovaných stretnutí s rodičom, ako úplne vylúčiť rodiča zo života dieťaťa. Obmedzenie styku je vážnym zásahom do základných práv rodiča a dieťaťa, avšak umožňuje zachovanie rodinných väzieb, mimoriadne dôležitých pre dieťa aj pre rodiča. Zákaz styku väzbu dieťa - rodič definitívne ničí; z praxe nie sú známe prípady, v ktorých by prišlo k obnoveniu pozitívneho vzťahu. Použitie zákazu styku na určitú dobu je riskantné, poškodzuje rodinné väzby a na rozdiel od obmedzenia styku, môže spôsobiť ich úplnú deštrukciu. Náprava škôd spôsobených zákazom styku je veľmi náročná a málokedy úspešná. Zákaz styku maloletého dieťaťa s vlastným rodičom je potrebné vnímať ako zvláštny druh obmedzenia výkonu rodičovskej zodpovednosti a preto ako krajné opatrenie. Úplný zákaz styku maloletého dieťaťa s rodičom je najsilnejší zásah do základného práva dieťaťa a rodiča na rodinný život, zakotvený v Dohovore o právach dieťaťa, Listine základných práv a slobôd či v Ústave SR. Rozhodnutie súdu o zákaze styku dieťaťa s rodičom je vo svojej podstate rozhodnutím vylučujúcim možnosť rodiča starať sa o dieťa a vychovávať ho a teda predstavuje zásadný zásah do tohto práva rodiča. Možno ho použiť len za výnimočných okolností, výlučne v prípadoch, v ktorých je jediným účinným prostriedkom ochrany dieťaťa pred rodičom. Súd je povinný pred zákazom styku dieťaťa s rodičom uprednostniť akékoľvek iné opatrenia ochrany dieťaťa.

Možnosť zákazu styku maloletého dieťaťa s rodičom je opatrením krajného charakteru, výrazne zasahujúcim do rodičovských práv. Preto by k jeho nariadeniu mal súd pristúpiť len v jednoznačne odôvodnených prípadoch. Záveru súdu o potrebe zákazu styku maloletého dieťaťa s rodičom musí nevyhnutne predchádzať dostatočne zistený skutkový stav veci. Takéto rozhodnutie samozrejme nezabavuje súd povinnosti ďalej vec sledovať a vykonať všetky opatrenia na obnovenie riadneho rodinného života. Otec ďalej tvrdil, že občianskoprávnemu civilnému konaniu podľa zákona o rodine neprináleží suplovať prácu a oprávnenia trestných konaní podľa Trestného zákona. Okresný súd Bratislava II a Krajský súd Bratislava porušili túto zásadu a styk otca s maloletým dieťaťom zakázali v civilnom konaní. Krajský súd v Bratislave sa tiež v napadnutom rozhodnutí odvolával na už neplatné znenie § 25 ods. 3 zákona o rodine a nijako sa nevysporiadal s tvrdením maloletej, že sa chce stretávať s otcom aj so starými rodičmi.

4. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/145/2009-944 zo dňa 27.09.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/228/2016-1190 zo dňa 21.06.2016 bol zakázaný styk otca s maloletou X.. Krajský súd v Bratislave v odôvodnení svojho rozsudku uviedol: Po takto vykonanom dokazovaní dospel odvolací súd k záveru, že aj keď zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je vážnym zásahom do jeho rodičovských práv, v danej veci vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že zákaz styku otca s maloletou je nevyhnutný z dôvodu ochrany fyzického i psychického zdravia maloletej, jej osobnej slobody a osobnej integrity.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 397 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba na obnovu konania, ak

- a) sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci,
- b) možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre stranu priaznivejšie rozhodnutie vo veci,
- c) bolo rozhodnuté v neprospech strany v dôsledku trestného činu sudcu, iných subjektov konania alebo inej osoby zúčastnenej na konaní,
- d) Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody strany a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným spravodlivým zadosťučinením,
- e) je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre strany záväzné, alebo
- f) možnosť jeho preskúmania vyplýva z osobitného predpisu v súvislosti s uznaním alebo výkonom rozhodnutia slovenského súdu v inom členskom štáte Európskej únie.

7. Podľa § 399 CSP žaloba na obnovu konania nie je prípustná proti rozhodnutiu, ktorého zmenu alebo zrušenie možno dosiahnuť inak.

8. Podľa § 403 ods. 1 a 2 CSP žaloba na obnovu konania sa podáva v lehote troch mesiacov, odkedy sa ten, kto podal žalobu na obnovu konania, mohol dozvedieť o dôvode obnovy, alebo odo dňa, keď ho mohol uplatniť. Žaloba na obnovu konania sa podáva najneskôr v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia.

9. Podľa § 413 ods. 1 a 2 CSP súd uznesením odmietne žalobu na obnovu konania, ak

- a) bola podaná oneskorene,
- b) bola podaná neoprávnenou osobou,
- c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustná,
- d) ide o dôvod uvedený v § 129 alebo
- e) je zjavne nedôvodná.

Ak sa postupuje podľa odseku 1, žalobu na obnovu konania netreba doručovať ostatným subjektom na vyjadrenie.

10. Žaloba na obnovu konania je prípustná len z dôvodov, taxatívne stanovených v ustanovení § 397 CSP. Dôvodnosť svojej žaloby na obnovu konania otec maloletej odvodzuje z rozhodnutí vydaných v trestnom konaní, ktorými bol otec oslobodený spod obžaloby. Skutočnosť, že konanie otca nenapĺňa znaky skutkovej podstaty niektorého z trestných činov definovaných v Trestnom zákone ešte samo o sebe nie je dôvodom na povolenie obnovy konania vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu. Navyše otcom citované rozhodnutia vydané v trestnom konaní posudzovali v trestnoprávnej rovine konanie otca (marenie výkonu úradného rozhodnutia, porušovanie domovej slobody), ktorého sa mal otec dopustiť ešte pred samotným zahájením súdneho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28P/145/2009.

11. Podanou žalobou na obnovu konania sa otec snaží dosiahnuť zmenu, prípadne zrušenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/228/2016-1190 zo dňa 21.06.2016 a rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/145/2009-944 zo dňa 27.09.2012, ktorými bol otcovi uložený zákaz styku s maloletou dcérou. Súd nepopiera, že zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je tak závažným zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností, ktoré možno uložiť výnimočne, ako krajné riešenie, keď nemožno použiť iné miernejšie obmedzenia. V predmetnej veci však bolo vykonané rozsiahle dokazovanie výpoveďami účastníkov vrátane opakovaného zisťovania názoru maloleťého dieťaťa, znaleckým dokazovaním či vykonaním ďalších dôkazov a skutkový stav veci bol náležite zistený, kedy bolo nepochybné, že správanie otca vo vzťahu k maloletej dcére je neprimerané a samotnú maloletú dcéru konanie otca traumatizuje a obmedzuje v jej každodennom živote.

12. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením otca, že zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom nemôže uložiť súd v civilnom procese, ale len súd v rámci trestného konania podľa ustanovení Trestného zákona. V rámci konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých môže súd upravovať výkon rodičovských práv a povinností k dieťaťu, a to aj bez návrhu. Súd v týchto konaniach rozhoduje o rozmanitých otázkach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, vrátane úpravy styku rodiča, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, prípadne úpravy styku ďalších blízkych osôb s maloletým dieťaťom. Možnosť obmedziť styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho úplne zakázať, je zakotvený priamo v § 25 ods. 3 Zákona o rodine a jeho použitie v konkrétnej veci nie je priamo závislé od toho, či sa voči rodičovi vedie trestné stíhanie, prípadne či bol voči rodičovi vydaný odsudzujúci rozsudok. Rozhodujúcim kritériom je to, že takéto opatrenie je potrebné v záujme maloletého dieťaťa. Toto ustanovenie zákona o rodine bolo aplikované aj v predmetnej veci, kedy súd vo vykonaní dokazovania a zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov dospel k záveru, že v tomto prípade nie je možné realizovať iné miernejšie obmedzenia vzťahujúce sa na styk otca s maloletým dieťaťom.

13. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam preto súd žalobu otca na obnovu konania ako nedôvodnú odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.